

การใช้สารนิเทศของอาจารย์สถาบันราชภัฏ

นาง กรรณิการ์ มุลทวิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-8272-18-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INFORMATION USES OF RAJABHAT INSTITUTES'S
FACULTY MEMBERS

Mrs. Kannikar Moontawee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Library Sciences
Graduate School
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-8272-18-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้สารนิเทศของอาจารย์สถาบันราชภัฏ
โดย นาง กรรณิการ์ มูลทวี
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

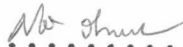
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ พัฒนกิจจรรย์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทองคุณ หงส์พันธุ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กรณีการ มุลทวิ : การใช้สารสนเทศของอาจารย์สถาบันราชภัฏ (Information Uses of Rajabhat Institutes's Faculty Members)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ศจี จันทวิมล, 145 หน้า. ISBN 974-8272-18-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของอาจารย์สถาบันราชภัฏ ในด้าน เนื้อหา วัตถุประสงค์ รูปแบบ ภาษา ความทันสมัย แหล่งสารสนเทศ และปัญหาในการใช้ - สารสนเทศ โดยตั้งสมมุติฐานว่า การใช้สารสนเทศของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏแตกต่างไปตามลักษณะเฉพาะบุคคล คือ สถานภาพที่รับผิดชอบ สถาบัน และคณะที่สังกัด

ผลการวิจัย พบว่า การใช้เนื้อหาสารสนเทศของอาจารย์แตกต่างกัน อาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหาร ใช้เนื้อหาสารสนเทศเรื่องการบริหารงานทุกด้าน การใช้เนื้อหาสารสนเทศจำแนกตามเขตภูมิศาสตร์ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามคณะที่สังกัดแตกต่างกัน สารสนเทศที่ใช้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในคณะ วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ อาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารใช้สารสนเทศแตกต่างจากอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารและสอน เฉพาะในการใช้เพื่อการบริหารเท่านั้น นอกนั้นไม่แตกต่างกัน วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ จำแนกตามเขตภูมิศาสตร์ของสถาบันและตามคณะ ไม่แตกต่างกัน

การใช้รูปแบบสารสนเทศ อาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารใช้มากกว่า และแตกต่างจากอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารและสอน 5 รายการ คือ หนังสือพิมพ์ วารสารวิชาการ รายงานประจำปีกรมการฝึกหัดครู ข่าวสารทันสมัย และรายงานการประชุม ส่วนอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารและสอนใช้มากกว่า คือ หนังสือตำรา/ วิชาการ ความรู้ทั่วไป พจนานุกรม/สารานุกรม/คู่มือ บรรณานุกรม นิตยสาร ภาพยนตร์ และ วิดีทัศน์ การใช้รูปแบบสารสนเทศจำแนกตามเขตภูมิศาสตร์แตกต่างกัน คือ อาจารย์ในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้วารสารวิชาการ และรูปแบบสารสนเทศทุกรายการ มากกว่าอาจารย์นอกเขตกรุงเทพมหานคร การใช้จำแนกตามคณะไม่แตกต่างกัน

การใช้ภาษาของสารสนเทศ อาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารใช้สารสนเทศภาษาไทยระดับมาก ภาษาอังกฤษระดับปานกลาง เช่นเดียวกับอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารและสอน

ความทันสมัยของสารสนเทศที่ใช้ไม่แตกต่างกัน อาจารย์ในเขตกรุงเทพมหานครใช้สารสนเทศที่มีอายุ 1-6 เดือน 6-12 เดือน ระดับมาก

การใช้แหล่งสารสนเทศ และปัญหาการใช้สารสนเทศของอาจารย์ ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า การใช้สารสนเทศของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ แตกต่างกัน ในด้านเนื้อหาและรูปแบบสารสนเทศ ด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ภาควิชาบร.รณว.โภษศาสตร์.....
สาขาวิชาบร.รณว.โภษศาสตร์.....
ปีการศึกษา2538.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C510302: MAJOR LIBRARY SCIENCES

KEY WORD: INFORMATION USE / FACULTY MEMBERS / RAJABHAT INSTITUTES

KANNIKAR MOONTAWEE : INFORMATION USES OF RAJABHAT INSTITUTES'S FACULTY MEMBERS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SACHI CHANDAVIMOL, M.A. (Mich.). 145 pp. ISBN 974-8272-18-4

The purpose of this study was to study and compare the information uses of Rajabhat Institutes's administrators and lecturers in 7 aspects; content, objective, format, language, being up to date, information sources, and problems. It hypothesized that the information uses of Rajabhat Institutes's faculty members differentiate in status, institutes inside or outside Bangkok Metropolitan area, and faculties.

Results of the study presented that the administrators use the more content of execution than the lecturers. No different uses between institutes. The faculty members use the information with different content, concerning with the faculty's curriculum. The objective of information uses has no difference.

The administrators use more formats of information; newspaper, academic journals, the annual reports of the Office of Rajabhat Institutes Council, current awareness, and proceedings than the lecturers. The lecturers use more formats of information; textbooks, general works, dictionaries/ encyclopedias/ handbooks, bibliographies, magazines, motion pictures, and videos than the administrators. The members in institutes inside Bangkok Metropolitan area use more academic journals and others than the outside members. There are no different uses between faculties. They use Thai language information in high level and use English language information in middle level. There are no difference in using up to date information as they use 1-6 month, and 6-12 month up to date information most. There are no difference in the use of information sources and problems in information uses.

The results of this study suggest that the information uses of Rajabhat Institutes's members has differences in content and format of information, but no differences in other aspects.

ภาควิชา...บรรณารักษศาสตร์.....

สาขาวิชา...บรรณารักษศาสตร์.....

ปีการศึกษา...2538.....

ลายมือชื่อนิติศ..... *Dr. Sachi Chandavimol*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Sachi Chandavimol*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... —.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่ทันต่อยุคสมัยให้แก่ข้าพเจ้าโดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ พัฒนากิจจรรุณ

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านรองอธิบดีกรมพลศึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ทองคุณ หงส์พันธ์ุ, ท่านอธิการ รองศาสตราจารย์ ลำพอง บุญช่วย, ดร. เนาวรัตน์ แยมแสงสังข์, ดร. บุญเลิศ กลางใจ, ดร. วรณวิภา จัตุขัย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชุม เฉลยทรัพย์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มาลี บุษยะมา และขอขอบคุณอาจารย์ เรืองศรี จุลละจินดา, สุภาภรณ์ ชาวสำอางค์, และ พาชื่น ติวานนท์ เพื่อนรักของข้าพเจ้า รวมทั้งอาจารย์จากสถาบันราชภัฏทั่วประเทศทั้งที่เป็นเพื่อนเป็นพี่ ท่านทั้งหลายเป็นผู้อยู่เบื้องหลังของความสำเร็จของงานวิจัยนี้ และงานวิจัยนี้เกิดขึ้นจากแรงผลักดันของ สามี่และลูก ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือข้าพเจ้าเป็นอย่างมากในช่วงของการศึกษาในครั้งนี้

ในช่วงเวลาของการทำงานชิ้นนี้เมื่อเกิดความท้อถอยข้าพเจ้ามีข้อคิดจากท่านรองอธิบดีกรมพลศึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ทองคุณ หงส์พันธ์ุ ว่า "ทุกคนต่างแสวงหาความสุขและความสำเร็จของชีวิต แต่มี บางคนเท่านั้น... ที่สามารถไขว่คว้ามันมาครองได้ เพราะความสุข ความสำเร็จ มิได้มีไว้สำหรับทุกคน แต่หากมีไว้สำหรับผู้มีลักษณะเฉพาะเหมาะกับจุดหมายปลายทางนั้น ๆ ผู้ที่เข้าใจโลกและชีวิต ผู้ที่รู้จักตัวเอง รู้จักผู้อื่น และรู้จักงานเท่านั้น จะสามารถได้รับรางวัลแห่งความสำเร็จและความสุขได้ "

คุณความดีของงานวิจัยนี้ ข้าพเจ้าขอโน้มอุทิศให้ บิดาและมารดาของข้าพเจ้า ผู้ให้การศึกษา ให้คุณค่าของชีวิต แก่พวกลูก ๆ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมุติฐานในการวิจัย.....	4
ขอบเขตในการวิจัย.....	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2. ปรัชญาแนวคิด.....	8
ความหมายของสารนิเทศ.....	8
คุณสมบัติของสารนิเทศ.....	9
ความสำคัญและประโยชน์ของสารนิเทศ.....	10
อาจารย์สถาบันราชภัฏ.....	11
การใช้สารนิเทศของอาจารย์สถาบันราชภัฏ.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	20
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	20
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	25

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	25
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
ตอนที่ 1 รายละเอียดสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม...	30
ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศของอาจารย์สถาบันราชภัฏ.....	34
ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	81
5. สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	87
ตอนที่ 1 รายละเอียดสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม...	88
ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศของอาจารย์สถาบันราชภัฏ.....	89
ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	104
รายการอ้างอิง.....	108
ภาคผนวก	
ก. เครื่องมือวิจัย แบบสอบถาม.....	114
ข. ประวัติสถาบันราชภัฏ.....	125
ค. การบริหารงานในสถาบันราชภัฏ.....	136
ประวัติผู้เขียน.....	145

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตอนที่ 1 รายละเอียดสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	
1. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
2. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	31
3. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามที่ตั้งของสถาบัน.....	32
4. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะ.....	33
ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศของอาจารย์สถาบันราชภัฏ	
5. การใช้เนื้อหาสารนิเทศ จำแนกตามสถานภาพที่รับผิดชอบ.....	34
6. การใช้เนื้อหาสารนิเทศ จำแนกตามเขตภูมิศาสตร์.....	37
7. การใช้เนื้อหาสารนิเทศ จำแนกตามคณะ.....	40
8. วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ จำแนกตามสถานภาพที่รับผิดชอบ..	43
9. วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ จำแนกตามเขตภูมิศาสตร์.....	45
10. วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ จำแนกตามคณะ.....	47
11. การใช้รูปแบบสารนิเทศ จำแนกตามสถานภาพที่รับผิดชอบ.....	49
12. การใช้รูปแบบสารนิเทศ จำแนกตามเขตภูมิศาสตร์.....	53
13. การใช้รูปแบบสารนิเทศ จำแนกตามคณะ.....	57
14. การใช้ภาษาของสารนิเทศ จำแนกตามสถานภาพที่รับผิดชอบ.....	61
15. การใช้ภาษาของสารนิเทศ จำแนกตามเขตภูมิศาสตร์.....	62
16. การใช้ภาษาของสารนิเทศ จำแนกตามคณะ.....	63
17. ความทันสมัยของสารนิเทศ จำแนกตามสถานภาพที่รับผิดชอบ.....	64
18. ความทันสมัยของสารนิเทศ จำแนกตามเขตภูมิศาสตร์.....	65
19. ความทันสมัยของสารนิเทศ จำแนกตามคณะ.....	66
20. การใช้แหล่งสารนิเทศ จำแนกตามสถานภาพที่รับผิดชอบ.....	67
21. การใช้แหล่งสารนิเทศ จำแนกตามเขตภูมิศาสตร์.....	69
22. การใช้แหล่งสารนิเทศ จำแนกตามคณะ.....	72

ตารางที่	หน้า
23. ปัญหาการใช้สารนิเทศ จำแนกตามสถานภาพที่รับผิดชอบ.....	75
24. ปัญหาการใช้สารนิเทศ จำแนกตามเขตภูมิศาสตร์.....	77
25. ปัญหาการใช้สารนิเทศ จำแนกตามคณะ.....	79
ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านการใช้สารนิเทศ	
26. อาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารและอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารและสอน....	81
27. อาจารย์ที่อยู่ในเขต และนอกเขตกรุงเทพมหานคร.....	83
28. อาจารย์สถาบันราชภัฏ จำแนกตามคณะ.....	85